

van belang-
de grondtoon
feestcommissie
erende familie
e woorden ge-
sen photo van

Kerk.
pelcop, Arne-
Abbenbroek,
ch-Nieuwland,
H.). — Eater,
— Drogchem

Wijngaarden,
J. H. H. van
serveen (Dr.)
zoningen,
— Rotterdam
te Heemstede,
e Helenaveen-
nk, te Rand-
te Beuning-
if, Gendren,
eur, cand, te
t. van Aals),
Blauwkapel,
Heusden. —
rg. — Sneek.

appij.

at 72.

ikanten
cholen,
onium".

Coijl sikaat
te f 15.08;
e de Beldt
f 3.30; te
ijk f 13.51;
te Lopyk
f 6.734;
en f 4; te
e Jsestein
f 7.10.

kzeo f 10;
van N. N.

n Emmerik

Faculteit:

lschut uit
Charles
f 13.05,
Portugaal
f 10.85
in de f 44,
f 105.50;
uit Teun-

Emmerik
8734, uit
n f 11.15,
30 samen

Emmerik
Hilversum

ARLE Jr.,
ngmeester.
cht 164
6327.

art

nt
raart
ijs

ou der
g van

pk.
1 44.75
196.25
1770.

en

—60.

9.

23.

stordam.

d. Herv.

Bijbel

Maars-

repleging

School-

zettan

rijs v.

R'dam.

cht 16

De Heraut

door de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE. Bureau: M.Z. Voorburgwal 58-60, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uur worden ont-
vangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 21 December 1919. N°. 2187.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden /1.50 bij vooruitbetaling voor het Buitenland en Ned.-Indië per jaar /7.20 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers /—.35.
Advertentie: van 1 tot 8 regels /1.50, met inbegrip van bewijsnummer, voor elken regel meer /-.20. Aanvragen en vermelding van liefdegaven /-.12 per regel.

„In de menschen een welbehagen.“ (KERSTFEEST 1919.)

Eere zij God in de hoogste
hemelen, en vrede op aarde,
in de menschen een welbehagen.
Lukas II. 14.

Eerst in de Engelenwereld was de zelf-
zucht ingedrongen, en een deel van het
Engelenkorps viel in zonde af. De Kerst-
nacht was voor deze gevallen Engelen 't
bangste wat hun naderen kon. Ze waren
geen Engelen meer, doch in Satan met
zijn demonen verkeerd, en dit was nu voor
deze demonen het ontzettende, dat uit de
Kribbe van Bethlehem hun vernietigend
oordeel zou opkomen. Natuurlijk heeft
ook Satan met zijn demonen van de ge-
boorte van den Christus te Bethlehem
kennisgedragen, en doodelijke bitterheid
moet die ontzettende wetenschap in hen
hebben wakker geroepen; en nog eer het
zalig Kindeke in de Kribbe werd neder-
gelegd, zon der demonen geest er op, hoe
wat van dit Kindeke hun bedreigde, kon
worden afgewend. Reeds van nu aan zou
het al in deze demonenwereld op wat
straks volgen zou, als de verzoeking kwam
in de woestijn. Dat was de donkere scha-
duw die den glans van Bethlehem zocht
te doen tanen. o, Dat Kindeke uit Maria
geboren, uit en door 't welk over hen het
eewig oordeel zou komen!

Maar heerlijk komt dan ook tegenover
dezen doodelijken haat der demonen de
jubel en de lofsang uit, die over Efratha's
velden in den Engelenzang ten aanhoore
van de herders van Bethlehem te beluiste-
ren viel. Een Engel staat zoo hoog, en
verheeld kon zelfs niet, dat de goede En-
gelen het in eere wonnen van den gevallen
mensch. De gezaligden uit de kinderen der
menschen zouden in de Vollediging in eere
boven de Aartsengelen zelfs uitgaan, maar
zoolang de zonde in 't menschen hart
bleef nawoelen, stond zelfs het van God
uitverkoren menschenkind nog in eigen
besef beneden den Engel. Vanzelf gaf dit
in 't hart der Engelen strijd. Zegevoelden
en wisten met van hun God verkregen
zekerheid, dat zij op dit oogenblik nog
de heiligen waren, en dat de mensch
eerst na algeheele ontzondiging boven hen
zou uitgaan. Doch al mocht dit in de
Engelenwereld voor 't oogenblik een ver-
hoogd en heerlijk besef doen opleven,
toch kwam in geen enkel opzicht spijt
over 's menschen glorie in hen op. Te-
vreden niet alleen, maar rijk en gelukkig
te over in de Engelenpositie die God hun
had toebedeeld, taalden ze er van verre
niet naar, om die hoogere positie tegen-
over den gevallen mensch zich duurzaam
te zien verblijven. Veeleer betrefte den
een geheel tegenovergestelde spanning.
Zelfen wilden ze dalen in rang, mits aan
dien herboren en ontzondigden mensch zijn
volle eere mocht hergeven worden. Naar
Gods Scheppingsorde stond de mensch
boven hen. Zoo was het van meet af, en zoo
moest 't weer worden. Niet voor zichzelf
zoeken ze daarom hooger eere, maar heel
hun heimwee gaat er veeleer naar uit, om
den gevallen mensch de plaats der eere te
hergeven. De mensch zou dan ook boven
hen komen te staan, en zij zouden afda-
len om den mensch in glorie boven zich
te zien verhoogen, doch dit juist wilden
ze, dit juist begeerden ze. Juist dit is 't
waar, hun zielsbegeeren naar uitgang; en dat
ze thans bij Bethlehem zoo jubelend neder-
dalen, en het „Eere zij God in de hoogste
hemelen“ uitgalmen, is niet wyl hun zel-
ven de verhooging wacht, maar geheel
omgekeerd, omdat de van God gezaligde
mensch nu weer in rang en orde boven
hen zal komen te staan. Als Engelen
blijven ze wat ze zijn. Ze kennen geen
andere positie der eere, dan die hun God
hun heeft toegewezen. Niet zij zijn door
Gods orde boven den mensch gesteld,
maar omgekeerd de mensch boven hen.
Dat dit nu anders scheen, was de jammer
der wereld die ook hun de stoornis in hun
hemelvreugde bracht. En dat, nu de Ver-
losser komt, niet zij klimmen in eere,
maar de mensch in zijn oorspronkelijke
glorie terugkeert, dat is 't wat hen den
hoogen lofsang doet aanheffen: „Eere
zij God in de hoogste hemelen“, dan
komt de Vrede op aarde, en de Godde-
lijke gedachte die zich hierin beweegt, en
hierin tot uitdrukking komt, is geen andere
dan wat in den Engelenzang beleden
en bezongen wordt. Eere aan God en
Vrede op aarde, en in dit alles 't welbe-
hagen Gods in zijn menscheit. De Zone
Gods is 't Kindeke van Maria geworden,
in dit eenig Kind des menschen keert nu de
heerlijkheid van den mensch terug, en zoo
trekt zich al de glorie van 't Kerstfeest

in de belijdenis der Engelen, in die ééne
gedachte der heilige verrukking saam, „dat
er bij God welbehagen is in menschen“.

Vanzelf sloeg dit niet terug op elk kind
des menschen, dat uit een vrouw stond
geboren te worden. Werkteugelijk gaat de
heiliging van het kind des menschen, om
't een eere voor zijn God te doen worden,
niet toe. Veel zelfs uit de kinderen der
menschen zou ook na Bethlehem in zijn
afdeling blijven volharden. Het zouden
enkel de verkorenen en herborenen zijn,
die, uit den jammer uitgetogen, het kind-
schap herwinnen zouden, om in de liefde
Gods te worden verkocht. Maar toch werd
hierdoor aan het zegel der Engelen niet
te kort gedaan. Niet anders toch sprak
zich hierin uit, dan dat onder alle creaturen
de mensch de hoogste plaats der eere
innam. Rijk was de Schepping Gods in
haar aanleg, en of ge in de schatkamer
der diamanten, of in de tooverwereld van
planten- of dierenrijk Gods majesteit be-
wondert, 't sleept u telkens in lofsang en
aanbidding mee. Maar toch treedt dit
alles naar achteren, zoodra de mensch ten
wereldtooneele verschijnt. Zelfs de Engel
wijkt dan achterwaarts. Van alle creaturen
staat de mensch het hoogste. Het is de
mensch alleen die 't beeld Gods draagt,
in wien de Almachtige zijn kind begroet
en aan wien het dragen van de eere Gods
is toeschoren. Hoe rijk ook Gods eere
ons uit de overige Scheppelenwereld moge
tegenlijstern, met den mensch als drager
van God Beeld is niet één enkele onder
de creaturen ook maar van verre vergelij-
kaar. Het was alzo van de eerste Schep-
ping aan, het bleef zoo in Efratha's velden,
en het zal nog schitterender eens in de
Vollediging wezen, Gode in de hoogste
hemelen de eere, op onze aarde eens voor
den strijd der bitterheden een eeuwig
Vrede, en bij dit alles Gods welbehagen in
het kind des menschen openbaar!

Doch juist daarom grijpt u vooral op 't
Kerstfeest de ontzettende tegenstelling zoo
aan tusschen hetgeen de Engelen in Efratha
zongen, en hetgeen na straks twintig eeuwen
die eens verloren wereld u nog altoos te
aanschouwen geeft. Of scheen 't niet
in deze laatste vervolgen jaren, alsof de
mensch 't er op gezet had, om den jubel
van den Engelenzang op 't bitterst te weer-
spreken? Zelfs nam de worsteling der
geesten in vier werelddeelen tegelijk een
zoo fel en bitter karakter aan, dat
't haast rustiger scheen de viering van
het Kerstfeest te verzaken, dan de span-
ning te ondergaan, die de hevige tegen-
stelling tusschen de oorlogswoede en den
Engelenzang ook in uw hart en heugenis
wakker riep. Van een zoeken van de
Gemeenschap Gods was geen sprake meer.
Nog wel, God zij lof, in kleine geloofs-
kringen en bij het Heilig Avondmaal, maar
schier nergens in het tumult der volken of
in den raad zelve der machthebbers.
Om den Almachtige nog in zijn overleggingen
waarte nemen, ontbrak de tijd. Er werd van
God niet meer gesproken en niet meer
gerept. En zelfs bij dat schuldig zwijgen
bleef het niet. Uit tal van streken en van
kringen ging de volkswoede zelfs lasterend
en hoonend tegen de looze gedachte, alsof
er een God zijn zou, in Luide werd het
uitgeroepen, dat al dat schijngehoof
der zich noemende Christenen erger dan zelf-
bedrog was, en gedurig veeleer het ver-
moeden wakte van opzettelijke huichelaarij.
Het was of de geheele stormende menscheit
als in drie groepen uiteengleed. Het
breedte de groep, die tegen al wat nog
van een God reppen durft, spottend indruis-
cht en toorn. Dan de schier even
wijd uitgestrekte kring van hen, die met
geen God meer rekenen, maar hierop
doelend, het zelfs niet meer spreken van
God het rustigst vinden. En achteraf, doch
geheel afgeschieden van de locheenaars en
onverschilligen, vindt ge dan de veel kleinere
groep van wie, tegen alles in, 't in gebod vol-
hardend, toch nog in genade hun heil zoeken.
Vraagt ge nu, bij welke van deze drie 't
Kerstfeest nog past, dan voelt ge aanstonds
dat de Godlocheenaars vijandig tegen uw
Kerstfeestvieren overstaan, dat de onver-
schilligen tenslotte niets meer voor uw
zalig Kerstfeest gevoelen dan dat 't eenig-
lijk en uitsluitend de kleinste groep, die
der geloovigen is, die den Engelenzang nog in
trouwe met ons kan aanheffen. Voor-
heen zong ook op verre na niet alles in
den Engelenzang mee, doch dit was uit
koelheid en onverschilligheid. Thans echter
is het de ruwe tegenstelling die de geesten
verdeelt. Het blijft niet bij de onverschillig-
heid. De koelheid sloeg in bitterheid om.
Het werd afval. Het zette zich in verzet.
Zelfs vele kinderens mogen van Bethlehem's
Kindeke niet meer hooren. Voor vroegere,

zich zelf niet ontdekte geslachten ging het
nog, om zich in zulke kinderdommerijen
te vermeeën. Doch thans was het uit. Aan
die zelfmisleiding moest een einde komen,
en niet dat het Kindeke Jezus geboren was,
maar dat men ophield zich aan zulke
droomerijen over te geven, was de on-
weerstaanbare drang, die elk hooger mee-
levend deeken in zijn bewustzijn moest voelen
tuiteln. Een Kerstboom met vleedende ge-
schenken wil men den kinderen in hun on-
schuld nog geven, maar wie man van eere en
eerlijk in zijn woord wil zijn, heeft met de
verzoeking van Bethlehem afgedaan. In deze
20e eeuw, en thans vooral na dezen oorlog,
staat, wie als man meetelt, te hoog, om
zich in deze wereld van verzinzen nog te
vermeenen.

Toch verdooft dit voor wie gelooven
mag, in niets den glans van Bethlehem.
Veeleer mag omgekeerd gevraagd, of het
ons niet te inniger de weelde van ons
Kerstfeest waardeeren en genieten doet.
Laat ons 't toch niet verheelen, ook in
geloovige kringen is maar al te vaak een
Kerstfeest meegemaakt en meegemaakt,
waarvan men de heerlijke betekenis wel
niet loochende, maar waarover toch in meer
dan één Christengezin haast zoo half en
half werd heengegleden. Men vierde dan
het zalige feest wel, en las er wel uit Gods
Woord over, men zong en genoot er ook
wel in, maar toch vaak te oppervlakkig,
doordien we de ontzettende tegenstelling
niet op ons lieten doorwerken. Het Kerst-
feest werd toen nog algemeen gevierd, en
wij vierden het mee, en onze kinderens
juichten er in en de vrije feestdagen brachten
de familie saam, en de Kribbe van Beth-
lehem bleef ons heilig. Maar nu is 't toch
zoo heel anders geworden. We hebben nu
heel een reeks van jaren de ontzettende
worsteling mee doorgemaakt, die in alle
land en schier in elk gezin tusschen de
kinderen des geloofs en de afvallige ver-
laters van Gods eere opdook. Het is ons
door de ziel gegaan, zooda de haat tegen het
heilige de geesten bezwoor, om van den
Heiland af te vallen. Zoo was het niet in de
eerste drie, vier weken, toen de ontzettende
oorlog pas uitbrak. Maar toen volde
zieh een ieder met schrik wakker geschud,
en in de vrees voor wat komen kon, zocht
schier een ieder de vaak vergeten kerkeur
weer op. De plaats ontbrak vaak om al
wie bidden wilde te herbergen. Zelfs riepen
toen de geestelijk-gezinden er van, hoe
er een keer in 't leven komende was, en
de religie weer 't leven ging beheerschen.
Maar hoe bezielend en hoe heilig die eerste
gewaardiging ook aangreep, ze hield geen
stand. Wel was er van meet af, en is er
nog, een niet zoo kleine groep van op-
rechte bidders, die een ernst doorleven
zooda's vroeger nooit, en zich nog altoos
afvragen of de Vollediging niet naderende
is. Zelfs in de gesprekken in die kringen
merkt ge het. In wat er voor de lezers in
deze kringen het licht ziet, heerscht vrij
onverwakt en onveranderd geheel dezelfde
hoogerstige toon. Het Kerkebezoek blijft
er door bestendig. Te loer gegaan is de
eerste indruk van deze wereldroeroering
allermint. Alleen maar, ze kromp in. Ze
verzonk niet in dit algemeen karakter van
de eerste dagen, en zelfs moet ge, om eerlijk
te zijn, sterk spreken en er voor uitkomen,
dat veler ernst inzonk en verdoofd werd,
ja, dat de oorlog allengs kansen op gelde-
lijk gewin ging bieden, die al te verlokkelijk
waren, zoodat van zulk een vreeze Gods
als eerst de zielen aangreep, geen sprake
meer was, en veeleer gewinucht en geld-
dorst de zielen onthielden. Het was vaak
stuitend en hinderlijk, zoo niets tellend en
voor zoo niets terugdeinzend, als deze ge-
pietters van verhoogde inkomsten over den
jammer van den oorlog spraken. Soms zelfs
gaven ze den indruk, alsof het een teleur-
stelling zou wezen, zoo de oorlog te spoed-
ig een einde nam. Ze waren nu aan het
winnen, aan het grove winsten van
geldsommen, waaraan ze voorheen nimmer
gedacht hadden. Dat kwam nu wel door
den oorlog, doch wat derde die oorlog;
oorlog was er zoo dikwijls geweest. Maar
ging men vrede sluiten, dan keerden de ge-
wone verhoudingen terug en zou hun kans,
hun zoo verleidelijke kans op winste schier
geheel wegvallen. Belustheid op geldelijk
gewin begon op die wijs almeer veler geest
te beheerschen. En al mag dankbaar bele-
den, dat de belijdende Christenen hierin
matigheid betoonde, ontkend mag toch
niet, dat er ook onder hen, helaas, zelfs
bekende voorgangers werden gevonden, die
met graagte alle profijt opslokten, dat hun
uit deze spannende verhouding als in den
schoot viel, en niet tot dank en hulde,
maar veeleer tot teleurstelling overhielden,
zoo dikwijls ze bespeurden, dat hun beste

dagen voorbij waren. Het stond dan ook
nu weer tusschen de roeping van het heil-
ige en hun dorst naar aardisch gewin, en juist
omdat de geldelijke kansen die zich hierbij
aanboden, zoo vaak alle gewone grenzen
overschreden, viel er meer dan één, die
anders in zelfbedwang zich beheerscht zou
hebben, thans op zinlijke wijze af, sloop
naar de winstkans, en zocht den ernst der
tijden niet in de gevaren die ook Neder-
lands toekomst bedreigden, maar zoo niet
enkel, dan toch veel sterker in het naderen
van het teleurstellend oogenblik, waarin de
genoten overwinst weer terug zou worden
gezet.

Alles noopt en dringt uit dien hoofde
de waarachtig geloovigen, om sterker dan
vroeger ooit zich thans in het heilige
van het Kerstfeest terug te trekken. De
Engelen bij Bethlehem zongen het zoo
luide en met zoo volen, heiligen klank
aan de Herders toe, dat waarvoorheen
de toorn Gods zich over ons menscheit
geslacht uitstreekte, van nu af het welbe-
hagen Gods zich naar ons menscheit
geslacht zou toekeeren. Tot dusver was
de komende heerlijkheid louter profetie
gewest, maar nu, in Maria's Kindeke,
naderde de vervulling der heilige belofte.
De vrede van het Paradijs zou nu door
Christus opstanding onder de kinderen der
menschen terugkeeren. De eere Gods zou
triumfeeren, de vrede tusschen den Almach-
tige en het menschenkind zou hersteld
worden, en waar toch de mensch het
hoogste schepsel was, dat God tot aan zijn
riep, zou het welbehagen Gods, dat zich
om der zonde wil van den mensch had
moeten afwenden, tot ons menscheit
geslacht terugkeeren, en het zou weer
worden, gelijk het in de daad der Schep-
ping was uitgesproken, boven alle schepsel
in het menschenkind een welbehagen.
Niet natuurlijk in elk kind des menschen.
Wie volhardde in zijn vijandschap tegen
God, zou veeleer te dieper wegzinken,
maar voor wie omg-zet, bekeerde en weder-
geboren, een nieuw menscheit mocht worden,
en uit het verderf mocht opdoemen als
drager van wat God eenmaal in den
mensch als zijn hoogste en heiligste crea-
tuur schiep, voor hem zou het heil, in
hem het welbehagen zijn, en zoo alleen
kon en zou herleven, wat in de eerste
Schepping geschilderd had, maar sinds in
zonde en jammer onderging. Toch maakt het
Engelenheir geen tegenstelling. Het zingt
niet voor en tegen, doch enkel voor de
glorie der menscheit. Wie zelfs, nu de
Zone Gods in het vleesch verschijnt, zich
nog niet bekeert, maar volhardt in zijn
inwoelen tegen den Heilige, die ontvalt aan
het hooge type, dat God 't kind des
menschen geschapen had, en sinds afviel,
doch nu herleven mocht. Eeniglijk in wie
bij het Kruis van zijn Heiland nederknielde,
zou het door God uitgedachte, door God
gewilde en door God als uit zijn Almacht
getooverde creatuur te voorschijn treden.
Dezullen alleen zouden waarachtig kin-
deren des menschen zijn, en in hen alleen
het door God gewilde wezen van den mensch
opbloeien. Niet in wie afviel en in den
afval volhardde, maar eeniglijk in wie,
nieuw geboren, weer drager van het
Beeld zijn Gods werd, zou de triomf van
het Goddelijk wereldplan uitbreken en vol-
tooid worden. Zij alleen zouden in volen
en waarachtigen zin kinderen Gods en dra-
gers van het menscheit wezen zijn. Op hen
en hen alleen zou het Goddelijk welbehagen
rusten, en het was deze zoo heerlijke en
geheel eenige zegespraak van Gods heilige
beschikking, ter wier verheerlijking de
Engelen hun jubelzang aanhieven. Alleen
die kinderen der menschen, in wie het oor-
spronkelijk afschijnsel van het Beeld Gods
opnieuw in volle klaarheid en heerlijkheid
schitteren zou, konden de glorie van den
Drieëenige ten hoogste toppunt doen
stijgen, en van daar dat der Engelen jubel-
zang vanzelf op die volle verheerlijking
van Gods hoogste en rijkste creatuur moest
uitloopen. Niet de Engel, maar de Mensch
was als de drager van Gods beeld geschapen,
en daarom eeniglijk op het wedergeboren
menschenkind kon de afslans van het
zuivere en volkomen beeld Gods rusten.

Staat zoo de toestand, dan volgt hieruit
rechtstreeks het beslissende stempel dat door ons
steeds ernstiger op ons Kerstfeest moet worden
afgedrukt. Het moet dan meer dan ooit vroe-
ger onder de geloovigen een saamtrekken
van hun zin en gedachte op de Kribbe
van Bethlehem worden. Geheel de prediking
op de Kerstdagen moet het tegen de ijdele
loochening der wereld opnemen. In Kerst-
lied en afbeeldend Kerstverhaal moet
strenger dan ooit vroeger aan de alles
beheerschende tegenstelling tusschen het
heil dat de wereld zoekt, en den Engelen-
zang van het zalige Kerstfeest worden vast-
gehouden. We mogen dan niet langer nog
steeds heel de bevolking van ons land
voor Christelijk laten doorgaan, maar moeten
er in volen zin notitie van nemen, dat op
grootte schaal de loochenaars die den Chris-
tus te na komen en het er op toelagen, dat
zijn glorie tanen en ten slotte geheel ver-
bleeken zal, naar de heerschappij over de
geesten van heel uw land dingen, en weige-
ren af te laten, zoolang er uit wat hoek van 't
land ook, nog op hoogere verheffing van de
Kerstgenade wordt aangedrongen. Vroeger
ging men voorbij dit alles en liet het ge-
worden zonder er in te deelen, maar nu
maakt men er zich tegen op en zet er
zich tegen in, en kan niet rusten, eer de
Christus heeft afgedaan en veler persoonlijke
verafgoding van zichzelf de eere van den
Zone Gods verdrongen en het lofbed op
Maria's Kindeke tot zwijgen heeft gebracht.

Juist dit nu moet de geheele stemming
in uw hart, in uw Kerk en in uw gezin
omzetten en verhoogen. Ge kunt en moogt
nu niet langer u er bij neerleggen, dat de
viering van uw Kerstfeest op de aloude
wijze „doorga“, maar ge moet met al de
uwen er den strijd voor opnemen, om den
afval openlijk te wraken, tegen de op-
komende loochening met de cordaatheid
van uw woord in te gaan, en luider dan
oort, niet alleen in uw binnenkamer, maar
ook op markten en wegen het jubellied
van Bethlehem en de glorie van uw
Heiland uit te roepen. Genoot ge voorheen
op uw Kerstfeest schier eeniglijk in de
heilige harmonie, die alle Kerstlied in
elkaar deed vloeien, van nu af moet ge 't
alles waarnemen in de wereld om u heen,
en bespeurende hoe 't daar steeds meer op
een wegdoezelen van de eere Christi wordt
aangelegd, op te hooger toon, in te mach-
tiger corps en te langer aanboudend, het
Immanuel tegen de wereld inroepen. Ook
de dichters van onze Psalmen hebben zulk
een tijd van strijd en worsteling doorleefd,
en hoor 't nu maar, hoe ze telkens en
telkens uit den stillen lofsang zich opheffen
tot het sidderende krigslied, waarmee ze
tegen den Philistijn en den Edomiet in-
zongen. Juist dat strijkkarakter gaf aan
zoo menigen Psalm zijn indringendsten toon.
En nu is 't wel zoo, dat men voorheen, vooral
op 't Kerstfeest, het aanheffen van den
srijdspsalm meed, om zich eeniglijk in het
vredelied te verkwikken, maar die jaren
van kalmen jubel zijn thans van ons ge-
nomen. Ook ons voegt het thans, om tegen
de belagers van de eere van onzen Heiland
niet enkel met onzen feestjubel, maar ook
met ons strijdlied in verzet te komen.

Is het Kerstfeest weer naderend, dan
moet de Advent, van 't oorlogsjaar af, weer

